

Chambre des Représentants

SESSION 1972-1973.

7 FÉVRIER 1973

POURSUITES

à charge de deux membres de la Chambre
des Représentants.

RAPPORT COMPLEMENTAIRE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION SPECIALE (1)

PAR M. DUERINCK.

MESDAMES, MESSIEURS,

— Lors de la visite du Ministre des Affaires étrangères de l'U. R. S. S. à Bruges, le 11 juillet 1972, quelques membres de la Volksunie ont tenu à exprimer des critiques sur la politique de l'U. R. S. S. en ce qui concerne le traitement des minorités baltes.

Pendant cette manifestation, qui n'avait pas été autorisée officiellement, les manifestants brandissaient une banderolle devant M. Gromyko, portant le texte suivant « Bevrijdt de kleine volkeren ». A la demande de la police brugeoise et du commissaire en chef, M. Van Nuffel, les manifestants acceptaient, après de longues discussions, de ranger la banderole.

Cependant, après ces incidents, quelques membres se sont dirigés vers une petite rue à côté du « Groeninge museum ». La police, voulant faire évacuer cette rue, se heurtait à une opposition ferme.

M. Babylon, maîtrisé par des agents de police en civil, a voulu se libérer et a blessé l'agent Lucien Tuytens, provoquant chez ce dernier une fracture du nez et quelques blessures. Deux autres agents de police en civil ont également déclaré avoir reçu des coups de M. Babylon.

Vu les faits et compte tenu de l'article 45 de la Constitution, autorisant les poursuites à charge de députés en cas

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Charpentier.

Membres : MM. Charpentier, Duerinck. — MM. Boel, Deruelles. — M. Van Lidth de Jeude. — M. Rouelle.

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1972-1973.

7 FEBRUARI 1973

VERVOLGINGEN

ten laste van twee leden van de Kamer
van Volksvertegenwoordigers.

AANVULLEND VERSLAG

NAMENS DE BIJZONDERE COMMISSIE (1)

UITGEBRACHT DOOR DE HEER DUERINCK.

DAMES EN HEREN,

— Naar aanleiding van het bezoek van de Minister van Buitenlandse Zaken van de U. S. S. R. aan Brugge op 11 juli 1972 hebben enkele leden van de Volksunie gemeend uiting te moeten geven aan hun bezwaren tegen het beleid van de U. S. S. R. met betrekking tot de behandeling van de Baltische minderheden.

Gedurende die betoging — waarvoor geen officiële toelating was verleend — zwaaiden de betogers voor de heer Gromyko met een spandoek waarop de volgende tekst stond : « Bevrijdt de kleine volkeren ». Op verzoek van de Brugse politie en van hoofdcommissaris Van Nuffel stemden de betogers er na een lange discussie mee in het spandoek op te rollen.

Na die incidenten begaven enkele leden zich echter naar een straatje naast het Groeningemuseum. Toen de politie die straat wilde doen ontruimen, botste zij op sterke tegenstand.

De heer Babylon, die overmeesterd werd door politieagenten in burger, poogde zich los te werken en kwetste daarbij de politieagent Lucien Tuytens, die een neusbeenbreuk en enkele kwetsuren opliep. Twee andere politieagenten in burger verklaarden eveneens van de heer Babylon slagen te hebben gekregen.

Gelet op de feiten en rekening houdende met artikel 45 van de Grondwet, waarbij vervolging van leden van de

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Charpentier.

Leden : de heren Charpentier, Duerinck. — de heren Boel, Deruelles. — de heer Van Lidth de Jeude. — de heer Rouelle.

de flagrant délit, M. Babylon a été poursuivi pour les fautes suivantes :

a) avoir porté des coups à Lucien Tuytens, agent de police à Bruges, agent dépositaire de l'autorité ou de la force publique, dans l'exercice ou à l'occasion de l'exercice de sa fonction; considérant que les coups ont provoqué une hémorragie, des blessures et une maladie;

b) avoir porté des coups à Gilbert Verhaeghe et Ferdinand Dhelft, agents de police à Bruges, agents dépositaires de l'autorité ou de la force publique, dans l'exercice ou à l'occasion de l'exercice de leur fonction;

c) s'être rebellé par attaque ou résistance avec violence ou menaces envers Lucien Tuytens, Gilbert Verhaeghe et Ferdinand Dhelft, dépositaires ou agents de la force publique ou de la police administrative ou judiciaire agissant pour l'exécution des lois, des ordres ou ordonnances de l'autorité publique, des mandats de justice ou jugements.

— M. Kuijpers, qui participait également à la manifestation, s'est rebellé contre la police, et, voyant M. Babylon en difficulté, s'est précipité à travers les barrages de la police pour le « libérer ». Vu ces faits, M. Kuijpers a également été inculpé et accusé de : « s'être rebellé par attaque ou résistance avec violence ou menaces envers des agents de police à Bruges, parmi lesquels les agents de police Lucien Tuytens, Gilbert Verhaeghe et Ferdinand Dhelft, dépositaires ou agents de la force publique ou de la police administrative ou judiciaire agissant pour l'exécution des lois, des ordres ou ordonnances de l'autorité publique, des mandats de justice ou jugements; considérant que la rébellion a été commise par plusieurs personnes mais qu'elle n'a pas été le résultat d'un concert préalable ».

Procédure.

a) M. Babylon :

— Suite aux incidents du 11 juillet, M. Babylon a été interrogé et a déposé une déclaration au commissariat de police de Bruges, ainsi que les trois agents de police en question.

— A 19 heures 15, M. Babylon a été relâché.

— Le 13 juillet, M. Ghijs, procureur du Roi, à Bruges, s'est rendu à Roeselare, au domicile de M. Babylon, en vue de procéder à son arrestation, vu l'existence de flagrant délit (art. 1, al. 1 et 2 de la loi du 20 avril 1874).

— Jusqu'au 18 juillet 1972, M. Babylon est resté introuvable, date où il s'est rendu lui-même au juge d'instruction Laurens à Roeselare, pour être mis en détention préventive.

— M. Babylon a déposé des conclusions tendant à contester le pouvoir de la Chambre du conseil du tribunal correctionnel, considérant que le délit aurait un caractère politique.

— Le 8 août la Chambre du conseil a rejeté cette thèse. Contre cette décision, M. Babylon a interjeté appel. L'affaire a été traitée devant la Chambre des mises en accusation le 23 août 1972, qui a rejeté l'appel. Contre cette décision, l'inculpé s'est pourvu en cassation, le 1er septembre 1972. La Cour de cassation a déclaré le pourvoi non recevable. M. Babylon a été cité à comparaître devant le tribunal correctionnel de Bruges le 30 novembre 1972. A cette date, l'affaire a été remise une première fois

Kamer bij ontdekking op heter daad wordt toegelaten, werd de heer Babylon vervolgd wegens de volgende misdrijven :

a) slagen te hebben toegebracht aan Lucien Tuytens, politieagent te Brugge, drager van het openbaar gezag of van de openbare macht, tijdens of naar aanleiding van de uitoefening van zijn ambt; met dien verstande dat de slagen een bloedstorting, een verwonding en een ziekte hebben veroorzaakt;

b) slagen te hebben toegebracht aan Gilbert Verhaeghe en aan Ferdinand Dhelft, politieagenten te Brugge, dragers van het openbaar gezag of van de openbare macht, tijdens of naar aanleiding van de uitoefening van hun ambt;

c) wederspannigheid te hebben gepleegd door aanval of verzet met geweld of bedreiging tegen Lucien Tuytens, Gilbert Verhaeghe en Ferdinand Dhelft, dragers van de openbare macht of agenten van de administratieve dan wel gerechtelijke politie, optredend met het oog op de uitvoering van de wetten, van de bevelen of reglementen van het openbaar gezag, van rechterlijke bevelen of van vonnissen.

— De heer Kuijpers, die ook aan de betoging deelnam, heeft weerspannigheid gepleegd tegen de politie en toen hij zag dat de heer Babylon in moeilijkheden verkeerde, doorbrak hij de politieversperringen om hem te « bevrijden ». Gelet op die feiten wordt ook de heer Kuijpers ervan verdacht en beschuldigd : « wederspannigheid te hebben gepleegd door aanval of verzet met geweld of bedreiging tegenover politieagenten te Brugge, waaronder de politieagenten Lucien Tuytens, Gilbert Verhaeghe en Ferdinand Dhelft, dragers van de openbare macht of agenten van de administratieve dan wel gerechtelijke politie, optredend met het oog op de uitvoering van de wetten, van de bevelen of reglementen van het openbaar gezag, van rechterlijke bevelen of van vonnissen; met dien verstande dat de wederspannigheid gepleegd werd door verscheidene personen, maar niet ten gevolge van een voorafgaande afspraak. »

Rechtspleging.

a) de heer Babylon :

— Na de incidenten van 11 juli werd de heer Babylon ondervraagd; evenals de drie betrokken politieagenten legde hij een verklaring op het politiecommissariaat te Brugge af.

— De heer Babylon werd te 19 u. 15 vrijgelaten.

— Op 13 juli begaf de heer Ghijs, procureur des Konings te Brugge, zich naar Roeselare ten huize van de heer Babylon, ten einde deze wegens ontdekking op heter daad aan te houden (art. 1, lid 1 en 2 van de wet van 20 april 1874).

— De heer Babylon bleef onvindbaar tot 18 juli 1972; toen meldde hij zich persoonlijk bij onderzoeksrechter Laurens te Roeselare aan, en werd in voorlopige hechtenis genomen.

— De heer Babylon heeft conclusies ingediend tot berusting van de bevoegdheid van de raadkamer van de correctionele rechtbank, op grond van de overweging dat het wanbedrijf een politiek karakter zou hebben.

— De raadkamer verwierp deze stelling bij een beslissing van 8 augustus. De heer Babylon stelde dan hoger beroep tegen deze beschikking in. De zaak kwam op 23 augustus 1972 voor de Kamer van inbeschuldigingstelling, die het hoger beroep verwierp. Tegen deze beslissing stelde de verdachte op 1 september 1972 cassatieberoep in. Het Hof van Cassatie verklaarde het beroep onontvankelijk. De heer Babylon werd gedagvaard om op 30 november 1972 voor de correctionele rechtbank te Brugge te verschijnen

au 31 janvier, une seconde fois au 15 février 1973, la Chambre des Représentants n'ayant pas encore eu l'occasion de statuer.

b) M. Kuijpers :

— M. Kuijpers a également été interrogé et a déposé une déclaration au commissariat de Bruges le 11 juillet, suite aux incidents. Il a également été relâché vers 18 h.

— Vu que M. Kuypers n'est coupable que de rébellion avec violences ou menaces envers des dépositaires de l'autorité ou de la force publique, il n'y a pas eu de détention préventive.

— L'inculpé est cité à comparaître devant le tribunal correctionnel de Bruges le 30 novembre 1972. A cette date, l'affaire a également été remise au 15 février 1973, pour les mêmes motifs.

La Chambre est saisie du dossier.

— Le 25 octobre, le Ministre de la Justice, a transmis le dossier à la Chambre, afin que celle-ci soit en mesure de requérir ou non la suspension des poursuites.

— Le 26 octobre, une commission de 6 membres a été constituée.

— Procédure :

— L'article 45 de la Constitution dispose en son alinéa 1er qu'aucun membre de la Chambre ne peut être poursuivi, sauf s'il y a flagrant délit.

— Par flagrant délit, il faut entendre, pour l'application de l'article 45 de la Constitution, toute infraction qui se commet actuellement ou vient de se commettre (Cass. 31 décembre 1900. Pas. 1901, I, 89).

— Le flagrant délit, dans le cas de MM. Babylon et Kuijpers paraît établi. De ce fait les autorités judiciaires avaient le droit d'entamer des poursuites.

— La Chambre peut néanmoins décider, selon l'article 45, al. 2 de la Constitution, que les poursuites doivent être suspendues pendant la session et pour toute sa durée.

Le problème qui se pose est donc de savoir si la Chambre doit requérir la suspension des poursuites.

Il est évident que les Chambres législatives ne peuvent se substituer à un tribunal. Elles ne peuvent dès lors pas fonder leur décision sur la culpabilité ou l'innocence du membre en cause.

Selon la jurisprudence des Chambres, la suspension des poursuites est demandée lorsque les faits sont de caractère purement politique, s'ils sont de peu d'importance ou s'ils ne sont pas manifestement prouvés.

Dans le cas de M. Babylon, il n'est pas possible de prétendre que les faits ne sont guère importants. Il n'est pas davantage possible d'alléguer que les poursuites ont été engagées à la légère.

Si la Chambre devait cependant demander la suspension des poursuites, elle ne pourrait le faire qu'en invoquant le caractère purement politique des faits.

Il est évident qu'une manifestation de rue, organisée à l'occasion de la visite d'un Ministre des Affaires étrangères d'un autre pays et concernant la politique de ce pays, revêt un caractère nettement politique.

Cela signifie-t-il que le fait de porter des coups et d'occasionner des blessures à trois agents de police — que M. Babylon ait su ou non qu'il s'agissait d'agents de police — à l'occasion d'une manifestation purement politique est également couvert par ce caractère politique ?

Op die datum werd de zaak een eerste maal tot 31 januari, later een tweede maal tot 15 februari 1973 uitgesteld, aangezien de Kamer van Volksvertegenwoordigers nog niet de gelegenheid had gekregen om zich uit te spreken.

b) de heer Kuijpers :

— De heer Kuijpers is eveneens ondervraagd en heeft op 11 juli op het commissariaat te Brugge na de incidenten een verklaring afgelegd. Ook hij werd omstreeks 18 u vrijgelaten.

— Aangezien de heer Kuijpers slechts schuldig is aan weerspanning met geweld of bedreigingen tegen dragers van het openbaar gezag of van de openbare macht, is er geen voorlopige hechtenis geweest.

— De verdachte werd gedagvaard om op 30 november 1972 voor de correctionele rechtbank te Brugge te verschijnen. Op die datum werd de zaak eveneens en om dezelfde reden tot 15 februari 1973 uitgesteld.

Het dossier is bij de Kamer aanhangig gemaakt.

— Op 25 oktober zond de Minister van Justitie het dossier aan de Kamer over om deze in staat te stellen al dan niet de schorsing van de vervolgingen te vorderen.

— Op 26 oktober werd een commissie, bestaande uit 6 leden, ingesteld.

— Rechtspleging :

— Het eerste lid van artikel 45 van de Grondwet bepaalt dat geen lid van de Kamer kan worden vervolgd dan bij ontdekking op heter daad.

— Onder heter daad, in de zin van artikel 45 van de Grondwet, dient te worden verstaan elk misdrijf dat op het ogenblik zelf wordt gepleegd of pas is gepleegd (Cass. 31 december 1900. Pas. 1901, I, 89).

— In het geval van de heren Babylon en Kuijpers is de ontdekking op heter daad blijkbaar bewezen. Derhalve had de gerechtelijke overheid het recht vervolgingen in te stellen.

— De Kamer kan evenwel, overeenkomstig artikel 45, 2^e lid, van de Grondwet, beslissen dat de vervolgingen tijdens de zitting en voor haar gehele duur geschorst dienen te worden.

Het probleem dat zich stelt is derhalve of de Kamer de schorsing van de vervolgingen moet vorderen.

Het is duidelijk dat de Wetgevende Kamers de taak van de rechtbank niet mogen overnemen. Derhalve mogen zij hun beslissing niet doen steunen op de schuld of de onschuld van het betrokken lid.

Volgens de door de Kamers gehuldigde rechtspraak wordt de schorsing van de vervolgingen gevorderd wanneer de feiten van zuiver politieke aard weinig belangrijk of manifest niet bewezen zijn.

In het geval van de heer Babylon kan niet worden beweerd dat de feiten onbelangrijk zijn. Evenmin kan worden aangevoerd dat de vervolgingen op lichtzinnige wijze werden ingeleid.

Indien de Kamer de schorsing der vervolgingen toch zou eisen, kan zij dit enkel door het zuiver politiek karakter der feiten in te roepen.

Het ligt voor de hand dat een manifestatie op straat, die op touw wordt gezet naar aanleiding van een bezoek van een Minister van Buitenlandse Zaken van een ander land en waarbij de politiek van dit land wordt bekritiseerd, een duidelijk politiek karakter vertoont.

Betekent dat echter dat het toebrengen van slagen en verwondingen aan drie politieagenten — ongeacht of de heer Babylon al dan niet wist dat hij met politieagenten te doen had — bij gelegenheid van een zuiver politieke manifestatie, ook door dit politiek karakter gedekt wordt ?

Après avoir pris connaissance du dossier répressif, votre Commission a estimé que tel n'était pas le cas. Les faits ont bien été commis à l'occasion d'une manifestation politique — ce qui constitue certes une circonstance atténuante — mais ne peuvent être pleinement justifiés par le caractère purement politique de la manifestation.

De l'avis de votre Commission il n'est, par conséquent, pas indiqué de proposer à la Chambre de requérir la suspension des poursuites à charge de M. Babylon.

Votre Commission estime par contre que les faits imputés à M. Kuijpers sont couverts par le caractère politique de la manifestation et qu'il convient, dès lors, de proposer la suspension des poursuites.

Au cas où la Chambre se conformerait à l'avis de la commission, il y aurait lieu encore de résoudre une dernière question concernant le cas de M. Babylon.

En effet, même si elles sont d'avis que les faits imputés justifient par eux-mêmes la continuation des poursuites, les Chambres législatives peuvent requérir la suspension parce que des poursuites exercées durant la session du Parlement peuvent perturber le déroulement normal des activités parlementaires.

Lors de l'examen de cet aspect de la question, il y a lieu de tenir compte du fait que le Gouvernement demandera au Parlement le vote de certains projets qui requièrent une majorité spéciale.

D'autre part, l'usage s'est établi de ne plus clore la session au moment où débute les vacances parlementaires d'été. Cet usage implique la conséquence qu'en fait les Chambres pourraient empêcher pendant plusieurs années l'examen d'une affaire et ce, tant en matière pénale qu'en matière civile.

Votre commission a tenu compte de ces deux considérations, notamment :

- 1) que, pendant la présente session surtout, les activités normales d'un membre des Chambres législatives ne peuvent être entravées;
- 2) qu'en outre il n'est pas souhaitable que l'instruction de la cause soit longtemps différée.

Tenant compte de ces deux considérations, la commission a estimé que les poursuites contre M. Babylon ne peuvent être continuées que lorsque les Chambres se séparent jusqu'à convocation ultérieure, en d'autres termes, pendant les vacances d'été. En outre, en cas de condamnation à une peine d'emprisonnement, l'exécution du jugement ne pourra en aucun cas intervenir au cours de la session.

La commission a, dès lors, décidé de proposer à la Chambre :

1) par 3 voix et 1 abstention, qu'en ce qui concerne le cas de M. Babylon les poursuites ne pourront être continuées qu'au moment où les Chambres se seront séparées jusqu'à convocation ultérieure, c'est-à-dire au début des vacances parlementaires d'été, et qu'aucune peine privative de liberté ne pourra être accomplie au cours de la session;

2) à l'unanimité, qu'en ce qui concerne le cas de M. Kuijpers, il convient de requérir la simple suspension des poursuites.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

Le Président,

Na inzage van het strafdossier, kwam de commissie tot de slotsom dat dit niet het geval is. De feiten werden weliswaar gepleegd naar aanleiding van een politieke manifestatie — hetgeen voorzeker een verzachtende omstandigheid uitmaakt — maar kunnen door het politiek karakter van de manifestatie niet volledig worden verrechtvaardigd.

Het kwam de Commissie derhalve niet aangewezen voor aan de Kamer voor te stellen de schorsing van de vervolgingen ten laste van de heer Babylon te vragen.

Uw Commissie is echter wel van oordeel dat de feiten die ten laste van de heer Kuijpers worden gelegd, door het politiek karakter van de betoging gedekt zijn en dat derhalve in dat geval de schorsing der vervolgingen wel moet worden voorgesteld.

Indien de Kamer het advies van de Commissie zou volgen, moet wat het geval van de heer Babylon betreft tenslotte nog een laatste probleem worden opgelost.

Zelfs indien de Wetgevende Kamers van oordeel zijn dat de ten laste gelegde feiten op zichzelf de voortzetting der vervolgingen wettigen, kunnen zij immers de schorsing vorderen omdat vervolgingen tijdens de zitting van het parlement, het vlot verloop van de parlementaire werkzaamheden kunnen verstoren.

Bij het onderzoek van dit aspect moet rekening worden gehouden met het feit dat de Regering het Parlement zal verzoeken bepaalde ontwerpen, die een speciale meerderheid vergen goed te keuren.

Anderzijds heeft thans het gebruik ingang gevonden om de parlementaire zitting niet meer te sluiten op het ogenblik dat het zomerreces aanbreekt. Dit brengt mee dat de Kamers in feite gedurende jaren de behandeling van een zaak, zowel op strafrechtelijk gebied als op het gebied van de burgerlijke belangen, zou kunnen beletten.

Uw commissie heeft rekening gehouden met beide overwegingen, namelijk :

- 1) dat, vooral tijdens deze zitting, het normaal werk van een lid van de Wetgevende Kamers niet mag worden gehinderd;
- 2) dat het voorts niet wenselijk is dat de behandeling van de zaak voor lange tijd zou worden uitgesteld.

Rekening houdend met deze twee overwegingen, oordeelde de commissie dat de vervolgingen tegen de heer Babylon slechts mogen worden voortgezet wanneer de Kamers uiteengaan tot nadere bijeenroeping m.a.w. tijdens het zomerreces. Ingeval van veroordeling tot een gevangenisstraf, zal daarenboven het vonnis in geen geval tijdens de zitting mogen worden uitgevoerd.

De commissie besliste derhalve aan de Kamer voor te stellen :

1) met 3 stemmen en 1 onthouding, dat, voor het geval van de heer Babylon, de vervolgingen slechts mogen worden voortgezet op het ogenblik dat de Kamers zullen uiteengaan zijn tot nadere bijeenroeping, d.w.z. in het begin van het zomerseizoen, en dat geen vrijheidsstraf mag worden uitgevoerd tijdens de zitting;

2) eenparig, dat, in hoofde van de heer Kuijpers, de schorsing der vervolgingen moet worden gevorderd.

Dit verslag werd eenparig aangenomen.

De Verslaggever,

M. DUERINCK.

De Voorzitter,

E. CHARPENTIER.